

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/swiadkowie/52627,Cholewa-Ryszard.html>
2026-07-09, 21:31

Ryszard Cholewa

Warszawiak z korzeniami od kilku pokoleń, harcerz, jedenastoletni uczestnik Powstania Warszawskiego w Harcerskiej Poczcie Polowej. Zawodowo działał w zakresie ekonomiki rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz hodowli roślin. Obronił doktorat na SGGW. Pełnił funkcję prezesa Warszawskiego Stowarzyszenia Szarych Szeregów.

Ryszard Cholewa ps. „Rysiek” urodził się 2 kwietnia 1933 r. w Warszawie. Miał starszą siostrę. Jego ojciec, w przeszłości działacz PPS, pracował na politechnice i w Elektrowni Warszawskiej, rodzina była więc dobrze sytuowana. Mieszkali na warszawskim Powiślu przy ul. Radnej i tam razem z siostrą chodził do przedszkola i renomowanej prywatnej szkoły powszechnej. Rodzice mieli zróżnicowane preferencje światopoglądowe, ale dzieci

wychowywali zgodnie, ucząc ich tolerancji. Podczas działań wojennych we wrześniu 1939 r. budynek, w którym mieli mieszkanie został zbombardowany. Przenieśli się do mieszkania wujostwa w budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 7. Po zajęciu go przez Niemców przenieśli się do mieszkania przy ul. Chmielnej 89 otrzymanego przez ojca ze Zrzeszenia Pracowników Elektryków. Ryszard z siostrą kontynuowali naukę najpierw w pobliskich szkołach powszechnych przy ul. Sewerynow i Leszno, potem na tajnych kompletach. Rodzina utrzymywała się głównie ze sprzedaży przedwojennych papierów wartościowych. Ryszard wstąpił do „Zawiszków” – najmłodszej grupy wiekowej Szarych Szeregów i związał się ze znaną 16. Warszawską Drużyną Harcerzy, która w dzielnicy Ochota współtworzyła konspiracyjny hufiec Rój „Sulima”. Był też ministrantem w kościele św. Krzyża na Krakowskim Przedmieściu, gdzie poza edukacją religijną uczył się języka polskiego, historii, geografii. Bywał świadkiem dramatycznych scen ulicznych w okupowanej Warszawie – aresztowań i egzekucji. W lipcu 1944 r. uczestniczył w konspiracyjnym obozie harcerskim pod Warszawą. Podczas Powstania Warszawskiego pełnił funkcję łącznika w Harcerskiej Poczcie Polowej, donosił też wodę i żywność mieszkańcom dzielnicy w rejonie swojego działania. Uczestniczył w powstańczych pogrzebach. Po powstaniu przeżył wygnanie z Warszawy przez niemiecki obóz wysiedleńczy Dulag 121 w Pruszkowie. Po wojnie powrócił do aktywności w reaktywowanej harcerskiej 16 WDH, która we wrześniu 1945 r. ponownie związała się z Gimnazjum i Liceum im. S. Staszica, gdzie Ryszard kontynuował naukę. Należał do grupy „Szaroszerogowców”, którzy etosem ich udziału w Powstaniu Warszawskim wzmocnili proces reaktywacji drużyny. Był harcerzem drużyny prowadzonej w tym czasie przez harcmistrza Kazimierza Koźniewskiego. Ukończył studia na SGPiS-ie, zawodowo zajął się ekonomią rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Pod opieką naukową profesora Henryka Manteuffela na SGGW obronił pracę doktorską z zakresu ekonomiki rolnictwa. Zawodowo był związany z przedsiębiorstwami hodowli roślin. Pracował w Centralnym Zarządzie Selekcji Roślin - obecnie Zjednoczenie Hodowli Roślin i Nasiennictwa, potem w Centralnym Zarządzie Hodowli Roślin, pełnił też kierownicze funkcje w Zjednoczenia Hodowli Roślin. Był aktywny w środowisku byłych „Zawiszków” ze środowiska 16 WDH i łączników powstańczej Harcerskiej Poczty Polowej. Pełnił funkcję prezesa Warszawskiego Stowarzyszenia Szarych Szeregów.

Przejdź do relacji

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)